

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Aprilis' 29-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

A' *Madridi* Udvari újság hivatalserént való tudósításokat adott-ki az Améri-
kai insurgens Spanyol tartományokról,
de a' mellyek oly régiak, hogy tsak a'
tavaly September' 17-dikéig folyt dolgok'
állapotját lehet belőlök bizonyosan kita-
nálni; mindazáltal még is méltók ezek a'
kihirdetésre kiváltképpen azért, hogy szép
Státistikai jegyzések fordulnak benne elő.
Henrille Pasucal, a' Venezeuelai ten-
gerpartok mellett le 's fel járó Királyi ha-
jós tsoport' fő vezére küldötte őket *Mad-
ridba* a' Tengeri Minirterhez. Ekkor kez-
dett volt szárnyalni az a' későbbre elenyé-
szett hír a' *Bolivar*' megverettetéséről:
ellenben megvalóságosodott az, hogy az
insurgensek' tengeri ereje a' Királyi ha-
jós sereg' erejét jóval felyül haladván, 's az
Intrepide és *Rida* nevű Királyokon erőt
vévén, azokat reájok való felmászás ál-
tal elvette, melynek alkalmatosságával
ezeknek mind kettőjöknek nem tsak a'
Kapitányaik, hanem majd minden embe-
reik özszevagdaltattak. Generális *Henri-
le* a' Király' kegyelmébe ajánlotta ezen
örök emlékezetreméltó katonáknak elma-
radott özvegyeiket és árváikat. —

Az Északi Amériikai insurgens vidé-
keken, sokkal nagyobb tüzzel kezdett
uralkodni a' támadás' tüze. Már félni le-
hetett, hogy a' Királyi seregek, részint
győzedelmeskedéseik, részint szüntelen
tartó iparkodásaik terhe alatt, végezetre
tsakugyan le fognak roskadni. —

Buenos-Ayres, melly nevezet alatt
most a' *La-Plata*' mellyékein fekvő min-
den tartományok értetnek, egészszen egy
Nemzeti Congressus alá vetette magát,
melly annak függetlenségét még eleinten
kihirdette. A' Királyi seregek, a' mel-
lyek *Perunak* zabolán való tartatásán
foglalatoskodnak, a' nagy meszszeség mi-
att még eddig nem jelenhettek-meg ezen
La-Platai tartományoknak megfenyité-
sére, mellyekre (így fejezi-ki magát a'
tudósító) még eddig a' Portugallus sere-
gek sem ijeszthettek nagyon reájok. —

Minden Amériikai Spanyol tartomá-
nyoknak lakosaik egygyüvé vétetvén, 15—
16 millióra tétettetnek. Ezek között le-
het a' rebellisek' számát *Buenos-Ayres-
ben*, *Tucumanban*, és *Paraguayban*,
1 millióra és 300,000-re, *Caraccasban*
1 millióra; *Texásban*, *Ouracasban*, 's
Vera-Cruzban, a' hova lehet gyanitha-
tóképpen *Kaliforniát* is számlálni, 1
millióra; *Panamában* 40,000-re, mind
egygyütt 3,340,000-re tenni.

Hüségesek voltak még ekkor a' Ki-
rályhoz: *Meksikó* 5 millió; *Guatemala*
1,500,000; *Uj-Granada* 1,460,000; *Lima*
1,500,000; *Perunak* egyrésze 1,200,000;
Chili 900,000, *Cuba* és *Porto-Ricco*
900,000, mind egygyütt 12,460,000 em-
berekkel.

Ezek a' tudósítások, mind elől is
megjegyzök, *Madridiak* és hivatalser-
ént valók: de tsak a' tavaly még Sept.
17-dike előtt történt dolgokrol beszélle-
nek. Az újabb történetekről még tsak az

Amériikai és Anglus levelekben lehet valamit olvasnunk. Ezek már egész Febr. 27-dikéig szollanak. Említik a' többek között *Bolivárnak* egy proklamátzióját, mellyet ő *Margarita'* szigetéről Decem-ber' 28-dikán 1816-ban intézett a' *Venezuelai* néphez. Proklamátziójának sum-mája ez: —“

„Engem' a' Respublika' lakosai, Ge-nerálisai, és Katonái hivatták-meg Gene-rális *Arismendi* által, hogy ide jöjjenek. Most már a' negyedik expeditzióval jö-vők hozzátok, nem azért, hogy parantsóljak, hanem hogy szolgáljak néktek. Engem' már nem csak a' katonái hanem a' polgá-ri fő tisztviselőséggel is megkinálták: de mind kettőnek egygyütt nem felelhetek-meg: tehát megintelek benneteket, hogy hivassatok magatoknak egy Nemzeti Con-gressust össze, a' melly még én reám is vigyázzon, 's nekünk egy Constitútziót (ország-lási alkotmányt) készítsen. Ezt én már tavaly Májusban is jóvállottam vala-néktek, hanem akkor meggátoltattatok benne a' hadakozás' viszontagságai által; már most annyival is inkább siettetek kell a' dologgal. Már egyszer árvaságra jutott a' hazánk, és ismét arra fog jutni, mihelyest az Országló Magistratus kéntel-len talál lenni arra, hogy katonáskodjék. A' hadakozás' viszontagságai oly nagyok és rettenetesek szoktak lenni, hogy azo-kat előre ellátni, 's annyival is inkább nekik parantsolni, tsupa lehetetlenség. Az Országlószék' tselekedeteinek ellenben oly erős fundamentumon kell állani, mint a' kőszikla. Azt is jóvállom végezetre, hogy Országlástokat, azért, hogy minden megtámadtathatás ellen bátorságban le-hessen, most, előrevalóképpen, *Marga-rita'* szigetére tegyétek által.“

Bolivárnak a' Terra Fermán, mint ő nevezi, az ő *negyedik expeditziójá-val* való megjelenése után, e' volt az in-urgensek' *Első Bülletinnye*: —“

„*Barcellonában* a' fő hadi szálláson Febr. 9-dikén 1817-ben. A' Spanyol Ki-rályi seregek Brigadéros Generális *Real* alatt *Oritucoban* és *Chequomarában* valami 2000-ren, kik minnyájan Európai-ak valának, öszszegyülekezvén, magokat a' *Juncal* városa mellett fekvő Királyi sereggel a' *Ciarines* vezérlése alatt teg-napelőtt öszszetsatolták. Innét tegnapreg-gel napfeljötökor a' *Maurica* városa felé menő úton előrenyomulván, ezen várostól egy puska lövés távolságra, tsalázó rendbe szedték magokat. Egy tsapatjuk reggeli 7 órakor a' többektől külön válván, a' város' kapuit, mellyeket mi már oda hagy-tunk vala, egy puska szónélkül elfoglalta, 's le és feljárkált a' töllünk üresen hagyat-va lévő városban. Mi a' külső városok-ban állottunk, 's még elfoglalva tartottuk a' Franciskánusok' klastromát, a' honnét egy lovas-ságból és gyalogságból álló tsa-patot küldöttünk-be a' városba az ellen-ség' eleibe, a' melly ezzel a' városban öszszetsapván, velle megverekedett, a' melly valami három órányi időt tartott nagy hívséggel. A' miéink igen jól tüzel-vén, az az ellenséges tsapat, a' melly ellenünk előre nyomult vala, felerészint elhullott. Minekutánna a' Spanyol lovas-ságot ekképpen vissza vertük volna, a' vitéz *Perez*, a' Margaritai Batalionnak 100 embereivel, az ellenséget a' városnak ezen részéből a' vizen túl kergette. Ezen vitéz tisztünk, mikor éppen a' hid' fede-ző sántzot elfoglalta vala, megöletett. Ép-pen ezen szempillantathban a' Generális *Ciarines* vezérlése alatt lévő valami 1600 gyalogságokból és lovasokból álló Spa-nyol osztály a' déli kapun a' városba be-nyomulván, már a' főbb piatzig előnyo-mult 's a' hidat is elfoglalta vala, hanem a' miéink ennek is nekiesvén, ezt is meg-hátráltatták, 's háztúl házra kergették. Bár melly nagy vitézséggel kormányozta-tott és sebességgel folytattatott is azonköz-ben ez a' verekedés, tsakugyan még is

majd az éjjelnek eljöveteleig tartott, 's egy vitéz *Indus* vezérünk, *Menaure* nevű Generális, éppen a' Spanyolok sorai között esett-el ditsősséggel, a' kik ellen sok ízben gyezedelmeskedett vala. Ezen győzedelmünknek ditsősséges resultatuma egyéberánt abban áll, hogy az egygyetlen-egy Spanyol ármáda, a' melly még *Venezuelában* találtatott, tökéletesen megveretttén, felerészint megöletett, megsebbeesett, elfogattatott, és elszélesztett; 's az a' rendetlenség, mellyet hátrálását folytatja, a' másik felerészét is semmivé fogja tenni, minthogy annyifelé szalad, a' hány csoportból áll. Ha az éjtzaka el nem következett volna, meg nem menekedett volna egy embere. Seregeinknek bátorsága minden ditséretet felyül halad. Ez a' ditsősséges nap, birtokosavá teszen bennünket a' fő városnak *Caracasnak*. Azon seregeink, mellyek tartományainknak belső részeikről jöttek elő, már a' térségeket mind elfoglalták, azok pedig, mellyek a' fő hadi szálláshoz tartoznak, minden ellentállásra való találás nélkül be fognak szállani a' fő városba. —

„Alairta: *Pedro Maria Freites*
„Máyor-Generális.

Ezen Amérikát illető tudósítások közül igen bajos kivállogatni a' hitelesebbeket. Példánakokáért ha éppen ezt az itt leirt Bülletint felvesszük, e' Febr. 9-dikén indúlt Barcelonából. Éppen azon napon, úgy mint Febr. 9-dikén indúltak *S. Martából* más tudósítások, mellyeket hasonlóképpen a' Londoni újságlevelek hirdettek-ki. Ezek általjában ellenkeznek az előbbeni Bülletinnel. Ezekben, mint már régebben is említettük, a' mondatott vala, hogy Bolivar 900 emberekkel *Coderá* nevű Fok és Barcelona között a' part-ra kiszállván, ott ötöt az *Unare* vize mellett egy Királyi sereg, a' melly 550 emberekből állott megtámodta, megverte, 's *Arismendi* nevű Generálissal egygyütt elkergette; 's 700 puskát, 1 ágyut, 20,000

puskatöltést, sok golyobist, dobot, és zászlókat, elvett tőlle, a' leveles táskájával egygyütt.

Mikor éppen ilyen egymásnak ellenmondó tudósítások jönnek-ki az újságlevelekben, nem tsuda, hogy későre lehet megtudni a' valóságot. Hanem, hogy honét essék ez az ellenkezés, meg lehet magyarázni abból, hogy ezek a' Londoni újságok két féle hajlandóságúak; némelyek, még pedig principium (gyökeres feltétel) szerént, az insurgensek mellé, mások ellenben a' Királyi seregek mellé szítanak. Mindeniknek magának van levelezője Amérikában, 's ezek is éppen oly különböző hajlandóságúak, mint magok az újságírók. Mert nem úgy kell a' dolgot venni, mint ha Londonban ugyan azon egy dolgot azon egy újságíró hirdetné-ki kétféleképpen. Hanem úgy, hogy példának okáért, a' mit a' *Morning Chronicle* ki-ád, az ellenkezik avval, a' mit a' Kurir kiadott. Nagyon uralkodik ezek között a' részrehajlás. Nem tsuda, hogy idegen országokon gyakran boszszankodást okoznak az effélék által. Ki szalad Amérikába, hogy megtudakozza, melyiknek levelezője irt igazat, a' Kuriré-é vagy pedig a' másiké? Kéntelének vagyunk tsak az időtől várni, hogy megvalóságosítsa vagy meghamissítsa őket. —

„Ha mi, így szoll a' *Hamburgi* újságban egy *Madridi* tudósító, olykor-olykor egy-egy idegen országi újságot kaphatunk-be magunkhoz, a' Spanyol országot illető zikkelyekről gyakran azt mondhatnók, hogy *Jápánt* is úgy illethetnék, mint Spanyol országot.“

Kadiksból Mártz. 20-dikán irták, hogy ott két fregátok néhány szállító hajókkal készen állottak, hogy 6000 emberekkel *Amérika* felévegyék útjokat. Ezek *Caracashoz* küldettetnek.

Londonban a' Kurir egy kereskedési Kötést adott-ki, mellyet a' *Trinidad* szigetén lévő Anglus Kormányozó még ta-

valy Jul. 23-dikán kötött Amériki Spanyol insurgens Generálissal *Marinóval*. A' Kötés' tikkelyei ezek: — 1). Mind azok a' Brinidadi rabszolgák, kik az Amériki insurgenseknél találatnak, minden hajóikkal 's a' nállók találató Anglus tulajdonnyal egyetemben, kiadattatnak az Anglusoknak. — 2). A' Britannus alattvalók szabad kereskedést folytathatnak a' függetlenné lett tartományokkal. — 3). A' *Maturini* kikötőhely kinyitattik a' Britannus alattvalók' hajóinak. — 4). A' független tartományoknak partjaik mellett való halászat szabad leszen az ő Britanniai Felsőge' alattvalóinak. — 5). A' mit a' független tartományok a' *Trinidadi* Anglus alattvalókra nézve az 1-ső tikkelyben megigérték, ugyan azt a' Trinidadi Anglus Kormányozó is megigéri a' független tartományoknak. — 6). A' független tartományoknak lakosai azzal a' kereskedésbéli szabadsággal fognak Trinidádon élni, mellyel a' Britannus alattvalók élnek a' független tartományokban. Költ *Guayrában* Jul. 23-dikán a' függetlenségnek 6-dik esztendejében.

Mártzius' 18-dika rettenetes nap vala Spanyol országnak sok legnevezetesebb városaira nézve a' földnek rengése vagy rázkodása miatt, a' melly *Pamplunában* és *Barcellonában* délelőtti 11 órákor, *Saragossában* néhány minutákkal hamarabb, *Madridban* pedig fél órával későbbre, mint *Barcellenában*, de valamivel elébb vagy későbbetskére más sok helyeken is éreztetett. Nagyon keménynek írják *Madridban* és *Barcellonában*. *Saragossában* éppen a' mise alatt egy képet a' Modonna del Pilar kápolnájában a' falrol a' földre letsapván a' nagy rázkodás, úgy megrettentek miatta az emberek, hogy mind kifutottak a' kápolnából. *Madridban* a' Királyi porcellánfakrika' épületének, melly a' Frantzia háboruban külömben is nagyon megrongáltatott va-

la, egy egész fala ledült 's két embert maga alá temetett. A' törvénytévő birák éppen tanátsot ültek, mikor a' szála ropogni kezdett, 's mind kifutottak. Nem történt-e ugyan ekkor *Lisbonában* valami veszedelem, még nem tudták, de nem ok nélkül lehetett félni. — A' mi egyébiránt az időjárást illeti, a' *Barcellonai* levelekszerént ott a' tengeri vidékeken nagy szárazság uralkodott. — (Nem nagyon régen olvastuk vala a' *Marsiliai* levelekben, hogy ott is oly nagy szárazság járt a' tenger' szomszédságaiban, hogy a' kútak is ki kezdetek száradni).

Az újabb levelek még rettenetesebben irnak erről a' Spanyol országban Mártzius' 18-dikán történt földrengésről. Úgy látszik, hogy a' *Biskajai* és *Ó-Kastiliai* vidékeken voltak a' rázkodások legkegyetlenebbek. *Vittoriától* nem messze a' föld megnyilván, igen bűdös vastag füst tekergődött ki belőle, a' melly miatt nagy rettegésben voltak a' szomszéd lakosok, 's úgy tettett nékiek, mintha 22-dikben éjjel újabb rengéseket éreztek volna *Kalahorrában* oly nagy ereje volt a' rázkodásoknak, hogy a' föld meghasadott, 's tsak kevésbe múlt el, hogy a' Püspököt el nem nyelte; a' Püspöki templom majd egy egész rőfnyi mélységre lesüllyedett. *Ansejó* vidékein sok házak leomlottak és sok embert oda temettek. A' *Kalahorrától* *Soria* felé menő út mellett két kápolna egészszzen a' föld' alá süllyedett, mint ha soha ott se' lettek volna, úgy nem látni semmi nyomokat. Az *Arnedillói* híres ferdők mind oda vannak. *Arragoniában* is nyilt egy Vulkanus *Catatajud* mellett: egy hegy pedig egészszzen elsüllyedvén, most tó van a' helyén. *Andalusiában* 's *Arragoniában* kövek is hollottak levegőből. *Madrid'* táján is felettébb való szárazság uralkodott.

Nagy Britannia.

Az Angliai újságlevelek búslakodva emlegetik, hogy az Amérikiak véleek

külömbkülömb kereskedő piatzokon vételkedni kezdettek, 's már most még *Chinából* is kiszorítani iparkodnak őket. Mint szembetűnő bizonyosságát ennek, úgy említették már két versben is, hogy *Cantonnál* a' múlt Novembernek lefolyta alatt nem jelent-meg több Anglus hajó 13-nál Amerikaiak pedig 42-ten voltak ott. Ennek okát ők, hogy egyebet elhalgassunk abban keresik, hogy a' Chinával való kereskedést Angliában tsak a' Napkeleti Indiai kereskedő társaság bírja; az Amerikaiak pedig minnyájan szabadon folytatják; nemtsak, hanem ezek a' kereskedésnek azon két főbb tzikkelyeit, mellyek a' Chinai kereskedésben legfontosabbak, tudniillik mindenféle bőröknek nemeit és a' *Ginsenget* (*), éppen az első kéztől vihetik a' Chinaiaknak, következésképpen sokkal oltsóbban adhatják, mint az Anglusok. A' mi különösen a' *Ginsenget* illeti, ezt tsaknem egész' kiszorítólag az Amerikaiak vihetik oda, minthogy ők ennek az éppen Amerikában termő gyökérnek szárosztását 's egész elkészítése' módját is úgy kitanúlták a' Chinaiaktól, hogy ennek a' legmegegesmertetőbb jegyét az általlátzóságot, egészszen meg tudják neki adni. Ők ennek darabját Északi Amerikában 7 piasterrel fizetik, Chinában pedig, a' jóságához képpent, 50 — 100 piasteren is eladják, 's esztendőnként 500 mazsát is visznek oda. A' hova járul, hogy, átaljában szollván, mint más alkalmatossággal is megjegyzettük, sokkal jobban szenvedhetik a' Chinaiak az Amerikaiakat, mint az Anglusokat. — * (Ez a' gyökér *halhatatlanság' élete* a' Chinaiaknál. Nagyon szereti az egész nemzet. Közönségesen élnek véle. (*Panax Quinquefolia*) Régebben tsak *Tatárországból* kapták a' Chinaiak ezen kedves tsemegéjket, még pedig nem nagy bőséggel, hanem már most eleget visznek nékiek az Északi Amerikai kereskedők, minekutánna eszkebe vették, hogy ez nállok, a' *Ca-*

nadától fogva *Floridáig* nyúló hegyeken, bőséggel terem).

A' *Morning-Chronicle* azt mondja, hogy ő tudja, hogy Admirális *Cockburne* minden órán el fog evezni egy hadi hajós sereggel a' Déli Amerikai partok felé, hogy az Anglus Országlószék' közbenjárását az anya Spanyol ország 's ennek insurgens tartományai között fegyveres erő által, hathatósabbítsa. — A' Ministerek' Kurirja ellenben ezt az egész hírt, tsak valamelly magát el-únt heverő ember feje' költeményének lenni nyilatkoztatja, 's mint a' ki ezen dologhoz jobban értene, azt erőssíti, hogy még eddig az Admirálisok' Tanácsában ezen tárgyról semmi szó nem volt.

Lord *Bathurst*, a' hadi dolgokra 's a' plántatartományokra ügyelő Minister, egy hirdetést tétetvén közönségesé, mind azokat a' Britannusokat, kiknek az országból való kivándorláshoz kedvek van, meghívta, hogy, ha tsakugyan kedvek van a' kivándorláshoz, vándoroljanak a' Britannus Északi Amerikai vidékekre, névszerént Canadába, mert oda ajánló levelet kapnak a' Kormányozóhoz, a' ki megmivelésre való földet 's földmiveléshez való készületeket is fog adni nékiek.

A' *Gibraltári* örző sereg 4000 emberekből áll, melly ott most szüntelenül az erősségnek építésében foglalatoskodik. Egyebek között egy oly kaszarmát is építenek ott, melynek semmi féle bombi nem árt, 's meg fér benne 8 — 10 ezer emberekből álló ármáda; 100 ágyuk által oltalmaztatik, 's arra való leszen, hogy ha minden egyéb erősségeket elfoglal az ellenség, utolsó menedékszolgájon az örző seregnak. — Ezelőtt két hónapokkal, a' valami 30 kissebhnagyobb hadi hajókból álló Amerikai hajós sereg, melly ezen esztendőben a' Középtengeren tartózkodott, egy nagy szélvész által meglepettetvén, Gibraltárnak szomszédságában akart vasnatskákon megállapodni;

de meg nem engedte a' Kommandáns, melyre nézve a' *Tangeri* kikötőhelybe evezett-be.

Az ifjú *Watson*, a' Spafieldi leggonoszabb lármázó, kinek fejére, mint tudva van, jó nagy summa pénzt tettek volt ki, sokáig *Londonban* egy tsizmadianál tartózkodott a' *Pál* templomának szomszédságában. Most már, mint mondják, bizonyosan megérkezett Amérikába.

A' *Cobbet* újságának utolsó darabjában egy ily című tikkely találtatott: *Cobbetnek a' maga hazájafiatól való bűtsívétele. Liverpoolból* Mártzius' 28-dikán dátálta. Eltávozásának tsak azt az okát adja benne, hogy a' most kijött új törvények miatt veszedelemnek tette volna ki magát, ha Angliában tovább is megmaradott volna. — „En, úgy mond, minden haszonra, bátorságra, személyes érzékenységre, vagy a' mi még több egy számos és szeretett háznépre való minden tekintet fére tévén, ekképpen okoskodtam magamban: Mitévő legyek? Jusainkat telyes igassággal kértük; kérésünket a' törvényeknek és józan okosságnak világos fundamentumaival megegyezőleg sürgettük; 's mitsoda választ kaptunk reá? azt, hogy szabadságunknak utolsó támosza, a' Habeas Corpus Akta is, felfüggesztődék. Vak volnék, ha által nem látnám, hogy, ha a' jusaink mellett való irást tovább is folytatni fogom, tömlőt leszzen a' vége. Ha jusainknak fenntartatását nem oltalmazom irásom által, nemtsak hogy meggyalázom magamat, hanem a' Nemzet' jusait is mélységesen meg sérttem. Tehát ha itt maradnék meg kellene szünnöm az irástól, vagy kéntelenségből, vagy pedig hazámfiái eránt való kötelességből. Így tehát ha itt maradnék, sem egy sem más módon nem tehetnék hazámnak semmi szolgálót: ellenben, ha egy oly országba megyek, a' hol telyes szabadsággal irhatok: ezen esetben nem tsak lehetséges hanem

gondolható is, hogy még ezen ügynek, elébb vagy hátrább, szolgálgtjára lehetek. Ezek az okok indítottak mostani lépésemre.“ — Azután bizonyossá teszi hazájafiat, hogy nem telnek benne 4 hónapok, hogy az ő újságlevelei *Londonban* ismét rendesen el fognak kezdődni. Azt is megígéri barátainak, hogy, ha ő még egy vagy legfeljebb két esztendeig élhet, hozzájuk ismét vissza fog térni, arra pedig, hogy irásait vélek közölje, addig is módot fog ő találni.“

A' *Sine-Cúrának*, vagy minden gond és baj nélkül való hivataloknak eltöröltetésekről ilyen megjegyzések jöttek ki a' Ministerek' Kurirjában: — „Mennyire telne ez a' kiméllés, ha most mindjárt végrehajtattathatna is? Esztendönként legfeljebb egy millió font Sterlingre. Így jádzik nállunk a' Ministerekkel ellenkező rész a' közönséggel. Ezen *Sinecurának* tulajdonitják némellyek finántziai roszkörnyülállásainkat: holott ezen egész summának meggazdálkodása alig telne annyira, a' mennyire telt az a' nyomtatásbéli költség, mellyet a' Reformátorok már a' Parlamentumnak okoztak. Jól tudják ezek azt, hogy a' *Sinecurának* eltörlése igen kevés sőt majd semmi nyereséget nem tsinal; tsak azért tsinalták ezek a' Ministerekkel ellenkező részhez tartozó *Jakobinusok* ezt a' nagy lármát, hogy azt a' Ministeriumot gyűlölségessé tehessék, melynek megbuktathatásán iparkodnak; a' *Foksisták* pedig azért fogják ezen *Jakobinusoknak* pártjokat, hogy azt reménlik, hogy magok léphetnek-be a' Ministeriumba.“

Aprilis' 9-dikén ismét három özszeesküdteket hoztak-be *Londonba* vason. Ezeket is Mártz. 28-dikán fogták-el, a' melly napon az özszeesküvés' tagjai *Manchesterben* a' magok közönséges gyűléseket akarták tartani. Ezeket is *Manchester* körül találták-meg és fogdosták-el.

April. 8-dikán 13 bűnösök szöktek-el

a' *Chelmsfordi* fogházból. Minnyájok tsak mostanság, a' legutóbbi törvényes-széktartás alatt íteltettek valahalálra. Egy *Wilson* nevű is találtatik köztök, kinek tsak fél keze van, és a' ki már egyszer elszökött ugyan ezen tömlötzből és utóbbi megfogattatásokor nyilván megmondotta vala, hogy ismét el fog szökni, akár mitsoda tömlötzbe zárják.

Irlandiában rút pusztítások és égetések történnek sok helyeken. Néhány Grófságokban felégettek számos majorokat 's falusi árendásházakat. Az útonjárók fegyveresen megtámadtatnak. Az efféle történetek minden napiak.

A' *Morning-Chronicle* a' napokban arról emlékeztetvén sajnálkodással, hogy *Bonapartéval* mint fogollyal úgy bának, 's azt mondván, hogy ő nem foghatja meg, hogy békesség' idején miként tarthassák őtet úgy, mint hadi foglyot, 's hogy mitsoda jussa lehessen az Anglus Országlószéknek arra, hogy őtet megbüntethesse? mind ezekre így felelt a' Ministerek' Kurirja: — „*Bonaparte* fogságban tartatik, nem azért, hogy azon bűnökért, mellyeket tett, megbüntettessék, hanem azért, hogy módja ne legyenek új bűnöknek elkövetésére; ő fogva tartatik, azért, mert a' tapasztalás megtanította arra bennünket, hogy az ő szabadságával a' világnak tsendessége fenn nem állhat; 's végezetre fogságban tartatik, azért, hogy fájdalom! még most is talátnak 's még néhány esztendőig talátnak olyan emberek, kik a' revolúciónak principiumaiban nevedvén-fel, *Bonapartét*, ha köztök még egyszer meg találna jelenni, magokhoz örömmel befogadnák; 's magokat ő általa újabb tsatázásra vitetni engednék, a' melyben, bár melly bizonyos

lenne is reájok nézve annak szomorú ki-
menetele, tsakugyan vérözön folyhatna-
ki.“

Talám, így szoll egy közönséges levél, talám utólszor kell már ennyi mottokolódásunk után arról az Angliában mind eddig fennállott rút szokásról emlékeztünk, hogy a' férjfiak feleségeiknek nyakába egy kötelet vetvén, őket vásárba vihessék 's eladhassák. *Darmouthban* most ismét így tett egy férfi a' feleségivel, egy 20 esztendőszép ifiú asszonnnyal. Minek-utánna esztendeig élt volna véle, sok gorombáskodásai után ezt az utólsót is elkövette véle. A' nézők, kivált az asszonnyságok, nagyon szánakoztak ráta. Egy betsületes tisztas asszonnynak annyira meg esett szegény szenvedő asszonnnyársán a' szíve, hogy egy fátyolt vetvén a' fejire, őtet így eltakart ábrázattal bevitte a' maga házához. A' régi szeretője vette meg a' szegény szenvedőt két font Sterlingen, a' melly, kerek számmal fejeződven ki, legfeljebb 20 ezüst forintot teszen. Nagy keserüséget mutatott a' szegény asszonnny. — *Smidfieldben* is így tett a' múlt hónap' 11-dikén egy tengeri katona a' maga ifiú, valami 23 esztendőszé feleségivel. Ez is igen szép és egészséges asszonnny ember volt: hanem azt mondotta a' katona, hogy hijába, ha neki már nem tettik; ő által engedi a' többetigérőnek. Hat kis pénzen kiáltotta ki, és valami két ezüst forinton vette meg egy tisztességes öltözetű ember. Eleintlen megelégedetteknek lenni látszottak valamint a' vásárló úgy az eladó, sőt az eladott portéka is, hanem azután egy kortsmába bemenvén áldomás ivásra, ott úgy özszevesztek, hogy poli-tziának kellett megjelenni, 's mind a' hármat bekisérték.

S z á z forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Aprilis' 25-dik napján 352 $\frac{1}{2}$ — 26-dikén 353 $\frac{3}{4}$ — 28-dikén 354 $\frac{1}{4}$ forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A Pesti közönséges levelekben ezeket olvassuk: —

Fő Tisztelendő *Horváth Pál* Urat, mostan a' Komáromi Kir. Gymnáziumban lévő Directort, mind a' tanításban, mind a' lelki pásztorságban szerzett hosszú érdemeire nézve, mint különben is jeles erköltsű, szeléd, és egyenes lelkű férfit, Tihanyi Sz. Anján Apáturává; Fő Tisztelendő *Taucher Agoston* Urat pedig a' Theologia Doktorát, mostan a' Pósonyi Kir. Gymnáziumban lévő Directort, úgy a' tudománybeli, mint erköltsi jeles tulajdonságira 's érdemeire nézve, Bakonbéli Sz. Móríczi Apáturává.

Nagyságos *Kopátsi József* Urat, Sümeghi Sz. Jakab Apáturát, Hantai Sz. Mihály Archangyal Prépostját, Veszprémi Káptalan Kanonokját, az Anya-Egyház Fő Diakonusát, a' Veszprémi Püspöki Liceum Vice-Direktorát, és Nemes Somogy Vármegye Tábla Biráját, a' Fels. Királyi Tábla Prelatusává nevezni méltóztatott Ő Felsége.

B é t s.

Felséges Urunk M. gos Gróf *Majláth József* a' Felséges Udvari Magyar Kamara Praesessét Ő Excellentiáját, a' Sz. István Rendének Commendatorává; M. gos Udvari Consiliarius *Petkovich Lajos* Urat pedig, ugyan azon Sz. István Rendének kis keresztés vitézvé kinevezni méltóztatott.

Az a' mit *Béts* alatt, a' múlt pénteken arról irtunk, hogy a' Sz. István R. Rend' nagy keresztje, Gr. *Buol-Schauenstein* úr Ő Excellentiájának conferáltatott volna, hiba volt; más újságból irtuk ki hibáson.

~~~~~  
Ő Felségének az egyesült Portugallia és Brasília Királyának Bétsben lévő rendkívül való Követje és telyes hatalmú

Ministere Marquis de Marialva, Királya' megkoronáztatásának napját, a' melly *Rio-Janeiróban* Brasilia' fő városában April. 6-dikán ment véghez, itt Bétsben is fényes pompával, 's egy izlés és gazdaságóeli minden feleslegvalósággal bővölködő tántzos vendégséggel inneplette, mellyet ezen fő városnak fő nemesiségével egyetemben Császár és Császárné Ő Felségek is, a' Cs. Familiával egygyütt felségesítették jelenlétek által. Császár és Császárné Ő Felségek éjfélutánnig maradtak-meg. Eltávozások után gazdag vatsora következett 300 személyekre terített asztalnál, melynél *Antal, Renát,* és *Lajos* Ő Cs. Fő Hertzegségek is megjeleni méltóztatott. Asztalután reggeli 4 óráig tartott a' mulatság, tántz, 's egyéb vtgadozás.

~~~~~  
Hólnap Apr. utolsó napja leszen, 's még tegnap délelőtt úgy havazott, oly fergeteges és zivataros szél fűtt, hogy December' vége felé lenni 's Januáriushoz készülni gondolhattuk az időt. — Erről a' hónaprol, de kivált ennek 10-dik napjáról, néhány külső levelek, mint *fatálisrol* úgy emlékeznek, 's ezt a' nevet is adták néki — mert éppen ezen napon: Hannoverában úgy havazott, hogy az emberek szánkázáshoz készültek; *Londonban* reggeli 4 és 5 óráközött nem csak havazott, hanem oly hideg is volt, hogy a' hó néhány óráig megállott a' földön; *Hennegauban (Belgiumban)* *Ath* városában, ugyan akkor orkánhoz hasonlító szélvész kegyetlenkedvén menköhullás volt, 's egy, a' toronyra szállván, azt özszeégette; *Triestben* térdigérő, 's *Stiriában* másfél nyomnyi mélységű hó esett; *Tirolisban* hasonlóképpen ugyan akkor havazni, essözni, 's szél süvölteni kezdvén, sok napokig így tartott szakadatlanul.